

Metode og videnskabsteori i SRP'en

I de flerfaglige forløb og studieretningsprojektet indgår der et krav om, at du skal reflektere over faglige metoder og basal videnskabsteori. Til det formål bruger vi her på skolen bl.a. de videnskabsteoretiske begrebspar fra ibogen *Vidensmønstre*. Du træner din forståelse og anvendelse af disse begrebspar i de flerfaglige forløb, der leder op til SRP'en.

Her er en beskrivelse af, hvordan du skal arbejde med faglige metoder og basal videnskabsteori i dit SRP-forløb:

Før du skriver din SRP

Allerede når du udarbejder din projektbeskrivelse på VGIntra, skal du gøre dig overvejelser over de faglige metoder, du har tænkt dig at benytte, og du skal reflektere videnskabsteoretisk over det projekt, du gerne vil arbejde med. Det skal du bl.a. gøre ved at inddrage de videnskabsteoretiske begrebspar i din projektbeskrivelse. Du skal bruge begrebsparrene til at beskrive og vurdere din undersøgelse.

Når du skriver din SRP ...

Der er ikke et krav om, at der skal være et særskilt metodeafsnit i SRP'en. Men det er en god idé at skrive et kortere afsnit fx i indledningen om de basale videnskabsteoretiske og metodiske overvejelser, du har gjort dig, eller reflektere løbende over dette i din opgave. Dette kan danne udgangspunkt for din inddragelse af basal videnskabsteori og metode ved den mundtlige prøve.

Efter du har afleveret ...

Når du har skrevet dit studieretningsprojekt, skal du til en mundtlig prøve. Her skal du 'forsvare' dit projekt ved at præsentere de centrale problemstillinger og vigtigste konklusioner. Desuden skal du gøre dig overvejelser over de faglige metoder, du har benyttet, og du skal reflektere videnskabsteoretisk over dit projekt.

I din forberedelse skal du benytte følgende fremgangsmåde:

Tretrinsmodellen

1. Overvej først, hvad det er for nogle *faglige metoder*, du har benyttet, og hvilken *teori* og *empiri* du har valgt at arbejde med i fagene. Vurdér så *styrker* og *svagheder* ved det, du har gjort.
2. Dernæst skal du mere alment, videnskabsteoretisk overveje følgende: Hvilken *slags* viden har du tilegnet dig? Og med hvilken *tilgang* har du gjort det? Beskriv dette, og anvend i den forbindelse nogle få af de mest relevante videnskabsteoretiske *begreber/begrebspar* fra ibogen *Vidensmønstre*.
3. Overvej nu: Hvilke *styrker* og *svagheder* har din viden/tilgang, og hvilke har den ikke?

Brug bogen

Brug [ibogen Vidensmønstre](#) i din forberedelse. Her er der kapitler om hvert begrebspar, om viden og videnskab, de tre fakulteter osv. Har du valgt at skrive en SRP med innovation, kan du også læse om innovation som metode i kapitlet "[Innovation i flerfaglige projekter](#)". Og du kan læse mere om fremgangsmåden i *Vidensmønstre*, kapitlet "[Metodisk og videnskabsteoretisk refleksion i SRP](#)".

Oversigt over begrebsparrene

Her er en kort oversigt over begrebsparrene fra *Vidensmønstre*:

TEORETISK viden: At kunne forklare, hvordan noget er. Tankemæssigt kendskab til en sag, som kan formuleres sprogligt.

PRAKTISK viden: At kunne gøre noget. Færdigheder; evne til realisering af bestemte handlinger.

DIAKRON: En viden/tilgang, der behandler sit emne over et tidsmæssigt stræk og med fokus på, hvordan det udvikler sig gennem tiden.

SYNKRON: En viden/tilgang, der enten behandler et emne, som er tidsuafhængigt, et emne i et afgrænset tidsinterval, hvor der er fokus på noget andet end udvikling over tid, eller et emne, som sammenlignes på tværs af tid uden interesse for den mellemliggende udvikling.

EMPIRISK: En viden/tilgang, der er baseret på erfaringen og beskriver forhold i den fysiske, sanselige virkelighed. Kaldes også realvidenskab og erfaringsvidenskab.

FORMEL: En viden/tilgang, der beskæftiger sig med egenskaber ved begreber i menneskeskabte universer, som kun findes i tankerne. Kaldes også formalvidenskab. Matematik og logik er klassiske eksempler.

KVANTITATIV: En viden/tilgang, der fokuserer på størrelse eller mængde, der kan registreres/måles i tal, og hvor der ofte laves beregninger eller statistik.

KVALITATIV: En viden/tilgang, der fokuserer på egenskaberne og dermed karakteren af et fænomen (uden at tælle eller måle talværdier).

EKSPERIMENTEL: En viden/tilgang, der skaber en ændring i verden, og den efterfølgende iagttagelse af virkningerne (kaldes også (laboratorie)forsøg).

OBSERVATIONEL: En viden/tilgang, der består i omhyggelig iagttagelse (med sanserne eller med måleudstyr) af fænomener i deres naturlige omgivelser.

KAUSAL FORKLARING (af latin: *causa*: 'årsag'): I en kausal forklaring forklarer man en virkning ud fra dens årsag. De fænomener, der undersøges, forklares som naturgenstande, der ikke handler af egen fri vilje.

INTENTIONEL FORKLARING (af latin: *intentio*: 'hensigt'): I en intentionel forklaring forklarer man en handling (eller det, der er blevet til som resultat af en handling) som et resultat af en persons ønsker, grunde og motiver, dvs. ud fra hensigten eller meningen med handlingen.

FUNKTIONEL FORKLARING: Et fænomen forklares ud fra den funktion, det har i opretholdelsen af den helhed, det er del af.

IDIOGRAFISK: En viden/tilgang/erkendelsesinteresse, der beskriver det specifikke, det singulære, det individuelle, enkelttilfældet, det lokale.

NOMOTETISK: En viden/tilgang/erkendelsesinteresse, der beskæftiger sig med klasser af genstande og fænomener, med typer, og søger lovmæssigheder; lovskabende.

FAKTUEL (deskriptiv): En viden/tilgang/udsagn, der søger at beskrive, hvordan noget er.

NORMATIV: En viden/tilgang/udsagn af værdimæssig eller ideologisk karakter, dvs. om hvordan noget *bør* være.

Kilde: Mads Rangvid m.fl., *Vidensmønstre – basal videnskabsteori i STX*, Systime 2017. Link: <https://vidensmoenstre.systime.dk>